

Ny Literatur.

E. Castberg og J. Schjerner: De Fattiges Anstalt, Et Fremtidsbillede. I Kommission hos Axel Andersen, København. 108 Sider.

Staden Københavns stærke Befolkningstilvæxt i den nyeste Tid har blandt meget andet ogsaa medført, at Byen er kommet til at huse et større Antal Trængende; ikke mindst Tilflytningen af saadanne Personer, som i deres Hjemstavn stod uden Beskæftigelse, men hvem Haabet om at opnaa Virksomhed lokkede ind til Hovedstaden, har haft dette til Følge. Det er derfor efterhaanden blevet til en Opgave af ikke ringe Betydning at holde disse Skarer fra at maatte søge det Offentliges Hjælp, og det ikke alene for de Trængendes egen Skyld, men ogsaa for hele Samfundets.

Den private Godgørenhed, hvorigennem dette kan ske, har derfor ogsaa et meget stort Virkefelt her i Byen, og paa den anden Side kan det ogsaa siges til Hovedstadens Ros, at sjælden eller aldrig appelleres der forgæves til Medborgernes gode Hjærter, naar virkelig Trang er tilstede, og heller ikke savnes der her i Hovedstaden Folk, som stille deres personlige Kræfter til Disposition i Velgørenhedens Tjeneste.

Forff. af ovenstaaende Afhandling have selv personlig deltaget i Godgørenhedens Værk, og de Erfar-

Ny Literatur.

E. Castberg og J. Schjerner: De Fattiges Anstalt, Et Fremtidsbillede. I Kommission hos Axel Andersen, København. 108 Sider.

Staden Københavns stærke Befolkningstilvæxt i den nyeste Tid har blandt meget andet ogsaa medført, at Byen er kommet til at huse et større Antal Trængende; ikke mindst Tilflytningen af saadanne Personer, som i deres Hjemstavn stod uden Beskæftigelse, men hvem Haabet om at opnaa Virksomhed lokkede ind til Hovedstaden, har haft dette til Følge. Det er derfor efterhaanden blevet til en Opgave af ikke ringe Betydning at holde disse Skarer fra at maatte søge det Offentliges Hjælp, og det ikke alene for de Trængendes egen Skyld, men ogsaa for hele Samfundets.

Den private Godgørenhed, hvorigennem dette kan ske, har derfor ogsaa et meget stort Virkefelt her i Byen, og paa den anden Side kan det ogsaa siges til Hovedstadens Ros, at sjælden eller aldrig appelleres der forgæves til Medborgernes gode Hjærter, naar virkelig Trang er tilstede, og heller ikke savnes der her i Hovedstaden Folk, som stille deres personlige Kræfter til Disposition i Velgørenhedens Tjeneste.

Forff. af ovenstaaende Afhandling have selv personlig deltaget i Godgørenhedens Værk, og de Erfar-

inger, de fremstille, ere derfor ogsaa grundede paa Selvsyn. De have offentliggjort denne Pjece for yderligere at slaa til Lyd for en Bevægelse, som de, der følge Godgøreheden her i Byen, godt kende gennem de Forhandlinger, den har været Genstand for baade privat og offentlig.

Efterhaanden som de Trængendes Antal nemlig er blevet saa stort, som det er, og efterhaanden som de velgørende Foreningers Antal og Virkemidler forøges, løber Velgøreheden den Fare, at dens Hjælp ikke altid træffer de rette Steder; de energiske og paa-trængende, som langt fra altid ere dem, der trænge, end sige trænge mest, kunne ved at løbe fra Forening til Forening opnaa store Summer, som derved ikke komme dem til Gode, de burde komme, og istedetfor at sprede Lys og Lindring i mange Hjem bidrage de nu til at svække Arbejdsevnen og Arbejdslysten hos en Del Familier, som finde det behageligere at leve paa denne Maade end selv at arbejde for det til Livets Underhold nødvendige. For at hindre dette, er det, at der er foreslaaet oprettet et Oplysningskontor, hvor baade de velgørende Foreninger og private Folk skulde kunne henvende sig for at skaffe sig Oplysning om de Trængende, som anraabe om Hjælp.

Det er et saadant Oplysningskontors Nytte, Virke-maade og Virkefelt, Forff. give en Skildring af i det foreliggende Værk, og her kommer den Sagkundskab, de mange Aars Beskæftigelse med disse Emner nødvendigvis maa afkaste, baade Forff. og Læserne til Gode. Man maa ogsaa være enig med Forff. i, at et saadant Kontor kan være af overordentlig Betydning; det er efterhaanden blevet næsten umuligt for For-

eningerne at sikre sig imod, at de Hjælpsøgende ikke ogsaa have opnaaet Understøttelse andetstedsfra, og til sligt maa der nødvendigvis tages Hensyn baade ved Hjælpens Tilstaaelse og Udmaalning. Det er nemlig baade mange forskellige Selskaber og Stiftelser, der findes, og ogsaa store Pengesummer, der hvert Aar uddeles her i Byen; Forff. anføre 4 Mill. Kr., men et saa stort Tal kan man kun naa til ved at medtage Fattigvæsenets Uddeling, og for denne Institution vil et Oplysningskontor ikke faa videre Betydning, da Fattigvæsenet nok selv skal vide at skaffe sig de Oplysninger, det har Brug for. Men selv med Fradrag heraf er Summen mere end stor nok til at berettige til en Udgift paa c. 5000 Kr. om Aaret til Oprettelsen af et saadant Kontor, som vil være af lige stor Betydning for Godgørenheden, som derved mere bliver istand til at opfylde Formaålet: »at hjælpe paa rette Sted og paa rette Maade«, og ogsaa for de Hjælpsøgende, hvem der saa virkelig kan ydes den Hjælp, de trænge til.

Hvad derimod den aldeles private Velgørenhed angaar, som finder sit Udtryk i en personlig Henvendelse til den enkelte Velgører, er det maaske nok et Spørgsmaal, om Kontoret her vil blive af større Betydning; det burde være det, men om ikke den øjeblikkelige Magelighed sejrer over den Ulejlighed, der dog altid er forbundet med at skulle sætte sig i Forbindelse med Kontoret, kan vel nok være Tvivl underkastet. Kunde imidlertid Kontoret ogsaa faa den Betydning, at det hindrede den ganske planløse Given ved Dørene og det Plattenslageri, som ofte følger dermed, hvorved i mange Tilfælde Godgørenheden kun

bliver til en Kasten i Grams af Penge til Skade for de virkelig Trængende og uden nævneværdig Betydning som Hjælp for dem, der faa Pengene, vilde Kontorets Existens ogsaa derved blive i høj Grad betydningsfuldt.

Det er derfor at haabe, at de Forarbejder, der ere gjorte, for at et saadant Oplysningskontor kan komme istand, maa sætte Frugt baade ved Oprettelsen af det og ved at alle velgørende Faktorer slutte sig til det og benytte dets Hjælp, saa at København kan undgaa den Fare, Storstadslivet fører med sig, at Godgøreheden bliver planløs.

Forff. omtale dernæst ogsaa andre Formaal, som Oplysningskontoret kunde blive af Betydning for, og udvikle deres Anskuelse om, hvorledes det vilde blive muligt, nemlig Oprettelsen af et Arbejdsanvisningskontor, som skulde blive en Art Selvsikring mod den almindelige Arbejdsløshed, og endvidere skulde Tanken om en Arbejderkoloni mulig kunne realiseres herigenem. Jeg ser imidlertid mere Afhandlingens Nytte og Betydning i dens første og store Formaal at søge oprettet Kontoret som Oplysningskontor; de andre Spørgsmaal ere af saa stor Rækkevidde og Betydning, at de næppe lade sig løse herigenem, selv om Kontorets Tilstedeværelse kunde give dem et Stød fremad. Et Arbejderanvisningskontor maatte saaledes omfatte mange andre Personer end dem alene, der henvende sig til Godgøreheden om Hjælp, og ligesaavel som man kan billige meget af det, der anføres til Støtte for den skitserede Arbejderkoloni, ligesaavel kan der anføres berettiget Tvivl, om den virkelig blev til Støtte for dem, der burde støttes herigenem. Man kommer

herved ind paa mange og store Spørgsmaal, som allerede ofte have været Genstand for vidtrækkende økonomiske Undersøgelser i den nyere Tid, og som bunde i Statens Stilling til Samfundets enkelte Medlemmer, hvor Principet »Hjælp til Selvhjælp« ikke mindst fremtræder til Besvarelse og Afgørelse.

M. K.

Stadskommunens Författning och Förvaltning enligt olika Länders Lagstiftning. En Studie af A. Regnéll. Glerupska Universitetsbokhandeln, Lund. (463 Sider).

I ovenstaaende Værk har Forf. samlet Kommunallovgivningens Hovedbestemmelser i de vigtigste europæiske Lande, nemlig i Tyskland, Østrig, Nederlandene, Belgien, Frankrig, Italien, Spanien, Portugal, England, Rusland, Ungarn, Danmark, Norge og Sverig.

Efterhaanden som Kommunernes Virksomhedsomraade er blevet udvidet, og flere og flere af de vigtigere Samfundsanliggender ere blevne tagne ind herunder, voxer Folks Interesse for at blive bekendt med, hvorledes Forholdene paa de paagældende Omraader ere ordnede i fremmede Lande. I saa Henseende er det foreliggende Værk af stor Betydning. Efter i de indledende Bemærkninger at have gjort Rede for, hvad der forstaas ved en Kommune, disses Selvstyre og Kommunalanliggenderne, gennemgaar det saa at sige hvert enkelt Lands Kommunalforfatning. Stoffet er ordnet saaledes, at til hvert enkelt Kommunalanliggende er knyttet en Fremstilling af Forholdene paa det paagældende Omraade i de forskellige behandlede Lande; derved forhøjes ogsaa i høj Grad Bogens Brugbarhed som Haandbog.